

Sygn. akt III AUa 839/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Lublinie

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 6 lipca 2015 r. sygn. akt VIII U 2537/13

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od M. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek

III AUa 839/15

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 10 października 2013 r. stwierdził, że M. S., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia nie podlega obowiązkowo

ubezpieceniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 12 lipca 2013 r.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła M. S., zaskarżając ją w całości i wskazując, że przedmiotową decyzją ZUS odmówił jej prawa do zasiłku macierzyńskiego. Decyzji zarzuciła niewyjaśnienie istniejącego stanu faktycznego poprzez stwierdzenie, że strona nie podlega ubezpieczeniom od dnia 12 lipca 2013r. i wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji oraz przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka w trakcie podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 6 lipca 2015 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że M. S. jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. Niepełnosprawność powstała u niej przed 16 rokiem życia i, na podstawie orzeczenia (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności z dnia 4 kwietnia 2001 r., została orzeczona na stałe. W treści orzeczenia wskazano, że odwołująca się może okresowo potrzebować opieki osoby drugiej. Od dnia 1 października 2003 r. jest uprawniona do stałej renty socjalnej oraz zasiłku pielęgnacyjnego. Skarżąca ukończyła studia licencjackie na Katolickim Uniwersytecie L. w L., na kierunku(...).

Do dnia 31 stycznia 2013 r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony z Urzędem Miasta L.. Po dacie wygaśnięcia umowa nie została przedłużona. W okresie od 24 stycznia do dnia 10 lipca 2013 r. odwołująca się przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą.

M. S. od dnia 12 lipca 2013r. zarejestrowała pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowe (...). Jako miejsce prowadzenia działalności wskazała ul. (...) lok.(...)w L., zaś jako przedmiot prowadzonej działalności, zgodnie z(...), wskazała sprzedaż detaliczną prowadzoną przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet. Od tej samej daty dokonała również zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego na druku ZUS(...). Zgłoszenie wskazywało kod 0570, a więc osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w zadeklarowanej kwocie, nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Skarżąca faktycznie nie rozpoczęła wykonywania zarejestrowanej działalności gospodarczej. Podjęła jedynie czynności przygotowawcze. W lipcu 2013 r. dokonała zakupu materiałów biurowych i pieczęci firmowej. W miesiącu sierpniu 2013 r., w dniu 27 sierpnia 2013 r. dokonała zakupu towarów na kwotę 517,65 zł, zaś w dniu 30 sierpnia 2013 r. dokonała sprzedaży towarów (kosmetyków) na kwotę 154,90 zł – poprzez serwis aukcyjny allegro. We wrześniu 2013 r. odwołująca się dokonała wyłącznie zakupu towarów na kwotę 34,07 zł. W kolejnych miesiącach skarżąca wystawiła następujące rachunki: 1/12/2013r. z 14.12.2013r. na kwotę 27,90 zł, nr 1/01/2014r. z 2 stycznia z 2014r. na kwotę 38 zł, nr 02/01/2014r. z dnia 11 stycznia 2014r. na kwotę 33,50 zł, nr 1/02/2014r. z dnia 8 lutego 2014r. na kwotę 20 zł, nr 02/02/2014 z dnia 9 lutego 2014r. na kwotę 20,99 zł, nr 3/02/2014r. z dnia 26 lutego 2014r. na kwotę 67 zł, nr 4/02/2014 z dnia 27 lutego 2014r. na kwotę 77 zł, nr 1/03/2014 z dnia 3 marca 2014r. na kwotę 28,99 zł, nr 1/04/2014z dnia 17 kwietnia 2014r. na kwotę 23 zł.

W dniu 2 września 2013r. M. S. urodziła dziecko.

Składki na ubezpieczenia społeczne za lipiec 2013 r. skarżąca opłaciła w wysokości 1543,56 zł, zaś za sierpień 2013r. – w wysokości 2392,50 zł. Za kolejne miesiące składki były odprowadzane w preferencyjnej wysokości. Strata z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2013 r. wyniosła 5.035,15 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone w aktach organu rentowego i aktach sądowych oraz częściowo zeznania wnioskodawczyni. Sąd w pełni podzielił dowody z dokumentów, jako że nie budziły wątpliwości odnośnie ich formy, treści oraz faktu sporządzenia przez uprawnione podmioty w ramach przysługujących im uprawnień; nie zostały również zakwestionowane przez strony.

Zeznania wnioskodawczyni Sąd uznał za wiarygodne w części. Sąd nie podzielił twierdzeń skarżącej odnośnie regularności i ciągłości prowadzenia przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej, jak również co do faktu uzyskiwania przez nią przychodów z prowadzonej działalności kilka razy w miesiącu. Zeznania w tej części nie zasługiwały na wiarę, gdyż były niespójne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalno-rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej – art. 13 pkt 4. Zaś z art. 11 ust. 2 wynika, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, co oznacza, iż aktualnie osoby faktycznie nieprowadzące takiej działalności nie podlegają ubezpieczeniu, nawet jeśli dokonały wpisu do ewidencji i odpowiednio osoby, które nie zgłosiły tej działalności w organie ewidencyjnym, ale ją prowadzą, objęte są obowiązkiem ubezpieczenia.

Sąd Okręgowy przywołał utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii faktycznego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, że o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia z tytułu tej działalności decyduje faktyczne jej prowadzenie, co oznacza to, że wszelkie kwestie związane z formalnym wpisem do ewidencji, zarejestrowaniem lub wyrejestrowaniem działalności mają tak naprawdę znaczenia wyłącznie w sferze postępowania dowodowego – same w sobie nie przesądzają o podleganiu ubezpieczeniom. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma charakter jedynie deklaratoryjny i nie tworzy nowego stanu prawnego, a jedynie domniemanie faktycznego podjęcia i prowadzenia działalności w okresie objętym wpisem. Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 15 lutego 2012r. (I UK 280/11) stwierdził, że podjęcie działalności gospodarczej w postaci legalnego rozpoczęcia jej wykonywania nie musi zbiegać się z datą rozpoczęcia prowadzenia tej działalności wskazanej w ewidencji; podjęcie faktyczne działalności gospodarczej może nastąpić w późniejszym terminie lub też może nie nastąpić wcale. W uzasadnieniu orzeczenia dodatkowo Sąd ten podkreślał, iż odmienne rozumienie rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej na gruncie powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych prowadziłoby do przyznania tytułu ubezpieczeń społecznych samemu jej zgłoszeniu, bez rzeczywistego uczestnictwa w obrocie gospodarczym, a także pozostawałoby w sprzeczności z zawartą w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definicją tej działalności (działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły).

Na gruncie powyższych rozważań Sąd Okręgowy stwierdził, że trzeba wyraźnie odróżnić podejmowanie działań przygotowawczych do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od faktycznego już rozpoczęcia jej prowadzenia i prowadzenia jej w sposób zorganizowany i ciągły, zmierzający do osiągnięcia celów zarobkowych. W związku z tym wskazał, że podjęcie działań przygotowawczych do prowadzenia działalności gospodarczej można uznać za rozpoczęcie prowadzenia tej działalności jedynie wówczas, gdy prowadzenie tej działalności zostało już faktycznie rozpoczęte.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że podjęte przez odwołującą działania przygotowawcze w ramach zarejestrowanej od dnia 12 lipca 2013 r. pozarolniczej działalności gospodarczej nie mogą być uznane za faktyczne rozpoczęcie prowadzenia tej działalności. Jak wynikało bowiem ze zgromadzonego materiału dowodowego, wnioskodawczyni dokonywała sprzedaży zamówionych wcześniej kosmetyków sporadycznie i nieregularnie. Przedstawione księgi przychodów i rozchodów oraz rachunki nie potwierdzały regularnych transakcji. Istotnie, jak twierdziła sama wnioskodawczyni, prowadzenie działalności gospodarczej obarczone jest dużym ryzykiem poniesienia ewentualnych strat. Sąd miał również na uwadze, że efektywność prowadzonych działań uzależniona jest nie tylko od czynności podejmowanych przez samego przedsiębiorcę, ale też od koniunktury rynkowej. W ocenie Sądu zgromadzone w postępowaniu dowody nie pozwalały na przyjęcie, że wolą skarżącej było prowadzenie działalności w sposób zorganizowany i ciągły, służący celom zarobkowym. Wnioskodawczyni przedstawiła dokumentację, która,

w ocenie Sądu, potwierdzała jedynie pozorność podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej. Fakt nawiązania współpracy z kontrahentem dającym możliwość zarejestrowania skarżącej jako hurtownika, kupującego towar celem późniejszej odsprzedaży z zyskiem nie świadczy w żaden sposób o regularności podejmowanych działań, regularności składania zamówień u tego kontrahenta, a następnie zaś o regularnej sprzedaży. Jak słusznie zauważył organ rentowy, wystawianie przedmiotów na aukcjach internetowych w ramach serwisu aukcyjnego allegro.pl nie wymaga od zarejestrowanego w tym serwisie sprzedawcy prowadzenia działalności gospodarczej. Sprzedaży poprzez wskazany portal mogą dokonywać również osoby fizyczne. Tymczasem odwołująca się nie przedstawiła żadnych innych dowodów potwierdzających prowadzenie działalności gospodarczej. Co więcej, przyznała, iż była świadoma wszelkich konsekwencji z tym związanych oraz tego, iż opłacenie wysokich składek ubezpieczeniowych przez zadeklarowaniu wysokich podstaw wymiaru składek (7.500 zł w sierpniu 2013 r. i 4.838,71 zł w lipcu 2013 r.) wpłynie w sposób bezpośredni na wysokość zasiłku macierzyńskiego, o który wnioskowała, a którego organ rentowy jej odmówił. Wnioskodawczyni w sposób otwarty podnosiła, że celem jej działań było uzyskanie pomocy od państwa polskiego oraz, że działania te były celowe.

Według ustaleń Sądu z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego wynika jednoznacznie, że skarżąca nie może przynależeć do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą z punktu widzenia obowiązku ubezpieczenia społecznego, gdyż takiej działalności nie prowadziła ani nie prowadzi realnie. Tym samym zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, zaś odwołanie M. S. podlegało oddaleniu.

Od tego wyroku apelację wniosła wnioskodawczyni M. S. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucała błędną interpretację i rażące naruszenie oraz zastosowanie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej oraz kodeksu postępowania cywilnego ponadto zarzucała sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego pominięcie odpowiedzi skarżącej na pismo procesowe oraz niewystarczającą ocenę stanu faktycznego i pominięcie istotnych dowodów a także powielanie błędnych informacji mających wpływ na całokształt sprawy.

Wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że skarżąca podlega ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przed wszystkim należy zauważyć, że apelacja zawiera zarzuty podnoszone w odwołaniu od zaskarżonej decyzji i powielenie stanowiska strony wnioskodawczyni przedstawionego w toku postępowania. Sąd Okręgowy wypowiedział się szczegółowo co do tych zastrzeżeń i dał temu wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dokonując oceny zarówno argumentów zawartych w odwołaniu wnioskodawczyni, jak argumentów pozwanego. Istotą sprawy było ustalenie, czy wnioskodawczyni, uprawniona do stałej renty socjalnej przysługującej jej z tytułu zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, faktycznie w dniu 12 lipca 2013 roku podjęła wykonywanie działalności gospodarczej polegającej na internetowej sprzedaży kosmetyków w ramach serwisu aukcyjnego allegro i czy czynności przez nią wówczas podjęte miały na celu faktyczne prowadzenie tej działalności, czy też jedynie spowodowanie powstania warunków do uzyskania wysokich świadczeń z tytułu urodzenia dziecka w dniu 2 września 2013 roku.

Wbrew pogładowi wyrażonemu w apelacji Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia prawa materialnego przez zastosowanie przepisów wskazanych w zarzucie apelacji. Sąd Okręgowy przeprowadził bardzo szczegółowe postępowanie dowodowe w granicach zgłaszanych przez strony wniosków dowodowych, wnikliwie przeanalizował materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i poczynił ustalenia faktyczne, które znajdują pełne oparcie w przeprowadzonych dowodach, są dokładne i wewnętrznie spójne. W oparciu o zebrany materiał dowodowy, którego w zasadzie wnioskodawczyni nie kwestionuje, Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie na podstawie przytoczonych w uzasadnieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Wnioskodawczyni upatruje naruszenie przez Sąd przepisów postępowania cywilnego poprzez nieuwzględnienie jej twierdzeń zawartych w piśmie procesowym. Otóż twierdzenia przytaczane przez strony postępowania we wnoszonych

przez nich pismach mają na celu jedynie przedstawienie stanowiska strony nie są więc żadnym środkiem dowodowym. Sąd nie może oprzeć swoich ustaleń na treści wniosków strony – ustalenia mogą być poczynione wyłącznie w oparciu o przedstawiane dowody w postaci zeznań, dokumentów opinii biegłych czy też oględzin. Wszystkie dowody przedstawione przez wnioskodawczynię zostały ocenione przez Sąd Okręgowy zgodnie z zasadami wynikającymi z art.233 § 1 KPC. Skoro wnioskodawczyni poza własnymi twierdzeniami nie wskazała żadnych materialnych dowodów wskazujących na faktyczne i prowadzenie działalności gospodarczej, zarzut sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego jest całkowicie bezzasadny.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych ani też ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Treść tych przepisów i warunki ich stosowania zostały szczegółowo omówione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego i wnioskuje o zmianę wyroku w zakresie podlegania z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od jej faktycznego rozpoczęcia do faktycznego zakończenia.

W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich zastrzeżeń wnioskodawczyni i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów z przytoczeniem ich treści i dokonaniem prawidłowej interpretacji z przywołaniem poglądów orzecznictwa w podobnych sprawach.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtórzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżąca argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważyła zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną interpretację przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy i nie znajdującej potwierdzenia w treści tych przepisów. Można nawet odnieść wrażenie, że skarżąca zaprzecza treści przepisów ustawy normujących podleganie ubezpieczeniu społecznemu, usiłując wykazać, że przy podleganiu temu ubezpieczeniu zasadnicze znaczenie ma formalne zgłaszanie zawieszenia działalności, a nie faktyczne jej prowadzenie, powodujące powstanie tytułu ubezpieczenia.

Uzasadnienie wyroku spełnia wymogi art.328 § 2 KPC – Sąd ustosunkował się do wszystkich dowodów i wyjaśnił powody, dla których odmówił wiary wyjaśnieniom stron, wskazał też podstawę prawną wyroku z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art.385 KPC orzekł, jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 § 1 KPC oraz § 11 ust.2 i § 12 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1349).